31989L0397

30.6.1989 *DZIENNIK URZĘDOWY WSPÓLNOT EUROPEJSKICH* L 186/23

# DYREKTYWA RADY
## z dnia 14 czerwca 1989 r.
## w sprawie urzędowej kontroli środków spożywczych

(89/397/EWG)

RADA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w szczególności jego art. 100a,

uwzględniając wniosek Komisji [1],

we współpracy z Parlamentem Europejskim [2],

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego [3],

a także mając na uwadze, co następuje:

handel środkami spożywczymi stanowi jeden z najważniejszych aspektów wspólnego rynku; wszystkie Państwa Członkowskie muszą dołożyć wszelkich starań w celu ochrony zdrowia i interesów ekonomicznych swoich obywateli; ochrona zdrowia musi stanowić priorytet bezwarunkowy, dlatego też urzędowa inspekcja środków spożywczych musi zostać zharmonizowana i stać się bardziej skuteczna;

jednakże różnice w ustawodawstwach krajowych w odniesieniu do tego typu kontroli stanowią ograniczenia w swobodnym przepływie towarów;

niezbędne jest zbliżenie wspomnianych ustawodawstw;

należy przede wszystkim zharmonizować ogólne zasady regulujące przeprowadzanie takiej kontroli;

w razie konieczności możliwe jest późniejsze wprowadzenie przepisów szczególnych, jako uzupełnienie zasad ogólnych;

przedmiotem niniejszej dyrektywy jest sprawdzenie środków spożywczych z przepisami prawnymi w sprawie środków spożywczych; takie przepisy prawne obejmują przepisy dotyczące zdrowia, przepisy w sprawie składu oraz jakości, regulujące ochronę interesów ekonomicznych konsumenta, a także przepisy w sprawie informowania konsumenta oraz uczciwych transakcji handlowych;

należy kontrolować, w tym samym czasie co środki spożywcze, również materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu ze środkami spożywczymi;

w celach urzeczywistnienia rynku wewnętrznego środki spożywcze przekraczające granice wewnątrzwspólnotowe muszą zostać poddane kontroli z taką samą starannością jak te, które są przeznaczone do obrotu w Państwie Członkowskim, w którym są produkowane;

z tego względu inspekcja musi opierać się w zasadzie na przepisach obowiązujących w Państwie Członkowskim produkcji; jednakże taka zasada nie powinna być stosowana tam, gdzie ustalono, zgodnie z wymogami władz dokonujących kontroli za pomocą właściwych środków, włączając przedkładanie dokumentów handlowych, że dany produkt jest przeznaczony do wysyłki do innego Państwa Członkowskiego oraz że jest on zgodny z przepisami obowiązującymi w tym Państwie Członkowskim;

aby kontrole były skuteczne, należy je przeprowadzać systematycznie; nie mogą być one ograniczone do przedmiotu, etapu lub momentu najbardziej odpowiedniego do ich przeprowadzenia oraz muszą przyjąć najdogodniejsze formy dla zagwarantowania ich skuteczności;

w celu zagwarantowania, iż procedury kontrolne nie są pomijane, niezbędne jest zapewnienie, że Państwo Członkowskie nie wyłączy produktu z właściwej kontroli z uwagi na jego przeznaczenie do wywozu poza Wspólnotę;

należy przyznać inspektorom właściwe uprawnienia;

pomimo że z jednej strony przedsiębiorstwa nie powinny mieć prawa odmowy kontroli, z drugiej strony należy zachować ich uzasadnione prawa, w szczególności prawo do zachowania tajemnicy produkcji oraz prawo do odwołania;

władze odpowiedzialne za kontrolę środków spożywczych mogą różnić się w poszczególnych Państwach Członkowskich; stąd też pożądane jest opublikowanie wykazu właściwych władz w tej dziedzinie w każdym Państwie Członkowskim ze wskazaniem na terytoria, za które odpowiadają, a także zatwierdzonych laboratoriów analiz prowadzonych w związku z taką kontrolą;

urzędowe kontrole powinny się skutecznie przyczyniać do zapobiegania naruszeniom przepisów dotyczących żywności; w tym celu należy sporządzić programy w oparciu o właściwe kryteria;

pomimo że zasadniczo każde Państwo Członkowskie ustanawia własne programy kontroli, w celu utworzenia i funkcjonowania rynku wewnętrznego, konieczne jest także stworzenie programów skoordynowanych na poziomie wspólnotowym;

---

([1]) Dz.U. C 20 z 27.1.1987, str. 6, Dz.U. C 88 z 5.4.1987, str. 14, oraz Dz.U. C 131 z 27.5.1989, str. 6.
([2]) Dz.U. C 345 z 21.12.1987, str. 80, oraz Dz.U. C 120 z 16.5.1989.
([3]) Dz.U. C 347 z 22.12.1987, str. 1.

jednoczesne wprowadzenie programów narodowych oraz programów skoordynowanych pozwoli na zdobycie obecnie brakujących doświadczeń; w świetle tego doświadczenia konieczne może być znowelizowanie niniejszej dyrektywy w celu poprawy działań, które ona wprowadza;

dopuszczalny jest pewien stopień swobody w Państwach Członkowskich, w zakresie praktycznych środków przeprowadzania kontroli po to, aby nie pozostawały one w sprzeczności ze sprawdzonymi systemami, najlepiej dostosowanymi do określonej sytuacji w każdym Państwie Członkowskim,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

*Artykuł 1*

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia ogólne zasady dotyczące przeprowadzania urzędowej kontroli środków spożywczych.

2. Do celów niniejszej dyrektywy „urzędowa kontrola środków spożywczych" – zwana dalej „kontrolą" – oznacza kontrolę prowadzoną przez właściwe władze, w zakresie zgodności:

— środków spożywczych,

— dodatków do żywności, witamin, soli mineralnych, pierwiastków śladowych i innych dodatków przeznaczonych do sprzedaży jako takie,

— materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu ze środkami spożywczymi,

z przepisami mającymi na celu zapobieganie zagrożeniom zdrowia publicznego, gwarantującymi uczciwe transakcje handlowe lub chroniącymi interesy konsumenta, w tym przepisy w sprawie przekazywania informacji konsumentom.

3. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku przepisów przyjętych w kontekście szczególnych reguł wspólnotowych.

4. Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do kontroli metrologicznej.

*Artykuł 2*

1. Państwa Członkowskie podejmują wszelkie środki niezbędne do zapewnienia przeprowadzania kontroli zgodnie z niniejszą dyrektywą.

2. Państwa Członkowskie zapewniają przeprowadzanie kontroli produktów przeznaczonych do wysyłki do innego Państwa Członkowskiego z taką samą starannością jak w przypadku produktów przeznaczonych do obrotu na ich własnym terytorium.

*Artykuł 3*

Państwa Członkowskie nie mogą wyłączyć produktu z właściwej kontroli z racji jego przeznaczenia do wywozu poza Wspólnotę.

*Artykuł 4*

1. Kontrole przeprowadza się:

a) systematycznie;

b) w przypadku zaistnienia podejrzenia o niezgodności.

2. Kontrole przeprowadza się przy użyciu środków proporcjonalnych do założonych celów.

3. Kontrola obejmuje wszystkie etapy produkcji, wytwarzania, przywozu do Wspólnoty, przetwarzania, składowania, transportu, dystrybucji i handlu.

4. Jako ogólna zasada, kontrole przeprowadza się bez wcześniejszego uprzedzenia.

5. Jako ogólna zasada, do kontroli w każdym przypadku wybiera się etap lub etapy uznane za najwłaściwsze do badania spośród wyszczególnionych w ust. 3.

*Artykuł 5*

Kontrola obejmuje jedno lub więcej działań zgodnie z warunkami ustanowionymi w art. 6–9 oraz w świetle badań, które należy przeprowadzić:

1) kontrola;

2) pobranie próbek i analiza;

3) kontrola higieny personelu;

4) badanie pism i dokumentacji;

5) badanie wszelkich systemów weryfikacji wprowadzonych przez przedsiębiorstwo oraz uzyskanych wyników.

*Artykuł 6*

1. Przedmiotem kontroli są:

a) stan oraz wykorzystanie, na różnych etapach wymienionych w art. 4 ust. 3 zakładu, zabudowań, biur, otoczenia zakładu, środków transportu, maszyn i urządzeń;

b) surowce, składniki, pomoce technologiczne oraz inne produkty użyte do przygotowania i produkcji środków spożywczych;

c) półprodukty;

d) produkty gotowe;

e) materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu ze środkami spożywczymi;

f) produkty i procesy stosowane w trakcie czyszczenia i konserwacji oraz pestycydy;

g) procesy produkcji lub przetwarzania środków spożywczych;

h) etykietowanie i prezentacja środków spożywczych;

i) metody konserwowania.

2. Działania wymienione w ust. 1 mogą, w miarę potrzeby, być uzupełnione o:

— rozmowy z kierownikiem kontrolowanego przedsiębiorstwa oraz z osobami pracującymi na rzecz tego przedsiębiorstwa,

— odczytanie wartości zapisanych przez przyrządy pomiarowe zainstalowane przez przedsiębiorstwo,

— sprawdzenie pomiarów pobranych przez urządzenia zainstalowane przez przedsiębiorstwo, przeprowadzone przez właściwe władze, za pomocą własnych urządzeń.

*Artykuł 7*

1. Próbki produktów wyszczególnionych w art. 6 ust. 1 lit. b)–f) mogą zostać pobrane do celów analizy.

Państwa Członkowskie podejmują wszelkie niezbędne kroki w celu zapewnienia podmiotom podlegającym kontroli możliwości uzyskania innej opinii.

2. Analizy przeprowadzane są przez urzędowe laboratoria.

Państwa Członkowskie mogą również upoważnić inne laboratoria do przeprowadzania powyższych analiz.

*Artykuł 8*

Osoby, które w trakcie wykonywania swoich obowiązków mają bezpośrednio lub pośrednio styczność z materiałami i produktami, określonymi w art. 6 ust. 1 lit. b)–f), podlegają kontroli higieny, określonej w art. 5 ust. 3.

Celem powyższej kontroli jest sprawdzenie, czy przestrzegane są normy dotyczące czystości osobistej oraz odzieży. Przeprowadza się ją bez uszczerbku dla badań medycznych.

*Artykuł 9*

1. Inspektorzy mogą wziąć pod uwagę pisma i dokumentacje będące w posiadaniu osób fizycznych i prawnych, na różnych etapach wyszczególnionych w art. 4 ust. 3.

2. Inspektorzy mogą również robić kopie lub pobierać wypisy z pism i dokumentacji przedłożonych im do kontroli.

*Artykuł 10*

W przypadku wykrycia lub podejrzenia nieprawidłowości inspektorzy podejmują niezbędne środki.

*Artykuł 11*

1. Państwa Członkowskie zapewniają inspektorom prawo do prowadzenia działań przewidzianych w art. 6–10.

2. Państwa Członkowskie zalecają, aby osoby fizyczne i prawne, których dotyczy kontrola, były zobowiązane do poddania się wszelkiej kontroli przeprowadzanej zgodnie z niniejszą dyrektywą oraz pomagały inspektorom w wykonywaniu ich zadań.

*Artykuł 12*

1. Państwa Członkowskie podejmują środki niezbędne w celu zapewnienia osobom fizycznym i prawnym, których dotyczy kontrola, prawa do odwołania od środków podjętych przez właściwe władze do celów kontroli.

2. Wymagają one związania inspektorów tajemnicą zawodową.

*Artykuł 13*

W celu zapewnienia jednolitego stosowania niniejszej dyrektywy we wszystkich Państwach Członkowskich Komisja, w ciągu jednego roku od jej przyjęcia, sporządza sprawozdanie dla Parlamentu Europejskiego oraz Rady w sprawie:

a) przepisów odnośnie do aktualnych standardów szkolenia inspektorów żywności w Państwach Członkowskich;

b) możliwości ustanowienia przepisów wspólnotowych, dotyczących zakresu szkolenia podstawowego i uzupełniającego dla inspektorów;

c) możliwości ustanowienia wspólnotowych norm jakościowych dla wszystkich laboratoriów biorących udział w kontroli oraz pobierania próbek zgodnie z niniejszą dyrektywą;

d) możliwości ustanowienia inspekcji wspólnotowej, w tym możliwości wymiany informacji przez wszystkie instytucje i osoby biorące udział w kontroli.

*Artykuł 14*

1. Właściwe władze lub władze Państw Członkowskich opracowują przyszłe programy ustanawiające charakter i częstotliwość kontroli przeprowadzanych regularnie w określonym okresie zgodnie z art. 4 ust. 1 lit. a).

2. Do dnia 1 maja każdego roku Państwa Członkowskie przesyłają Komisji wszelkie niezbędne informacje dotyczące wprowadzenia w minionym roku programów, określonych w ust. 1, określające:

— kryteria zastosowane przy opracowywaniu tych programów,

— ilość i rodzaj przeprowadzonych kontroli,

— ilość i rodzaj wykazanych nieprawidłowości.

3. Do dnia 16 października każdego roku, a po raz pierwszy w 1991 r., Komisja przekaże Państwom Członkowskim, po konsultacji w ramach Stałego Komitetu ds. Środków Spożywczych, zalecenie dotyczące skoordynowanego programu kontroli na następny rok. Zalecenie to może być następnie dostosowane, według potrzeb, w trakcie wprowadzania programu skoordynowanego.

Program skoordynowany określa w szczególności priorytetowe kryteria przyjęte w celu jego wprowadzenia.

Informacje przewidziane w ust. 2 zawierają specjalną, oddzielną sekcję, dotyczącą wprowadzenia programu skoordynowanego.

4. Po pięciu latach od ogłoszenia niniejszej dyrektywy Komisja przekaże Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszego artykułu i załączy, w razie konieczności, właściwe wnioski.

*Artykuł 15*

Każde Państwo Członkowskie komunikuje Komisji nazwy:

— właściwego organu lub władz oraz zakres ich odpowiedzialności terytorialnej i funkcji,

— urzędowych laboratoriów lub laboratoriów upoważnionych przez właściwe władze, które są odpowiedzialne za przeprowadzanie analiz w związku z kontrolą.

Wykazy te publikowane są w serii „C" *Dziennika Urzędowego Wspólnot Europejskich*.

*Artykuł 16*

Państwa Członkowskie przyjmą i opublikują nie później niż w ciągu 12 miesięcy od notyfikacji niniejszej dyrektywy przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej w ciągu 24 miesięcy od jej notyfikacji [1] i niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

*Artykuł 17*

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Luksemburgu, dnia 4 czerwca 1989 r.

*W imieniu Rady*

P. SOLBES

*Przewodniczący*

[1] Niniejsza dyrektywa została notyfikowana Państwom Członkowskim w dniu 20 czerwca 1989 r.